

Culoarea pentru mobilier și accesorii aduce interiorului personalitate, dar excesele de culori duc la senzație de aglomerație și lipsă de rafinament. Deci, mobilierul colorat se folosește ca accent, evidențiind astfel obiectul-vedetă al camerei.

Dar ultimul scop al designului nu este neapărat acela de a crea un decor, ci, mai degrabă, o stare sufletească, o atitudine morală. Ordonarea spațiilor, echilibrarea maselor, stabilirea ritmurilor, armonizarea culorilor dau interiorului fizionomia căutată de făuritorul ei, pentru a trezi în cel ce o privește anumite stări sufletești.

BIBLIOGRAFIE

1. <http://www.csid.ro/lifestyle/psihologie-si-cariera/impactul-facebook-ului-in-viata-de-zicuzi-avantaje-si-dezavantaje-11617984/> Impactul facebook-ului asupra societății.
2. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Facebook> [Controverse](https://ro.wikipedia.org/wiki/Controverse)
3. MUREȘAN, P. „Culoarea în viața noastră”. București: Ed. Ceres, 1988.

TANGENȚIALITATEA CROMATICII ȘI A FACTORULUI DE INFLUENȚĂ ÎN FORMAREA DESIGNUL INTERIOR

*Spataru Rodica, lector univ.,
UPS „Ion Creangă” din Chișinău*

CZU: 747.012

Abstract

Chromatics in interior design is a totality of psychological, physiological influences. The interior with a successful design can be a good platform to contribute to the improvement and quality of the life, it is a way of attributing to the individual a mode of perception of qualitative and quantitative reality. Each colour in the interior design, colour shade, range is perceived differently. Some colours cause peace, others energy so all existing primary and complimentary colours act thus favouring certain states both psychological and physiological. The tangentially of the chromatic properties, the forms of creating new colour shades, their appearance, the ranges created with the factors of psycho-physiological influence determine knowledge, the research of these two aspects to qualitatively improve life and its aspects.

Key-words: spectrum, cromatologia, color perception, color physiology, biofilic, vernacular dimension.

Definiția designului, numită și *definiție concentrată*, îi aparține teoreticianului Stéphane Vial, care, în cartea sa „*Scurt tratat de design*”, afirmă că „*Designul este o artă de a înfrumuseța existența cotidiană prin forme și culoare*”. Studiile sale în filosofie și psihologie clinică permit (ca afirmațiile precum că arta este un mod de influență) să fie puse la baza corelației dintre designul interior și factorul de influență a acestuia. Stéphane Vial este un cercetător de design specializat în inovația digitală și în sănătatea mintală. Făcând doctoratul în filozofie la Universitatea Paris Descartes, apoi habilitatul pentru cercetarea directă (HDR) în proiectare, la Universitatea din Nîmes, în 2015, este cunoscător al influențelor de culoare în design, dat fiind faptul că la momentul actual predă teoria „design-ului și design-ului interacțiunii [12].

Stéphane Vial este unul din mulții cercetători care ne demonstrează prin cercetările sale legătura dintre domeniile filozofie, design și a formelor de influență psihologică și fiziologică la momentul de interacțiune a lor. Deducția fiind tangențialitatea dintre proprietățile cromaticii, formarea noilor nuanțe coloristice, aspectul lor, gamele create și a factorilor de influență psihofiziologică. Cercetarea acestor două aspecte este importantă pentru a îmbunătăți calitativ viața și aspectele sale. Numeroasele cercetări au confirmat această legătură prin materialele publicate de cercetători în următoarele aspecte:

- Cercetări fundamentale în *psihologia artei, creației și perceperea artistică* le găsim în sursele de cercetare: R. Arnheim, R. Huyghe, E. Basin, A. Leontiev, L. Vîgotskii, L. Filimon, A. Oroveanu, N. Pârvu etc.
- *Mecanismele psihice* ale creației și perceperea artistică, dezvoltarea percepției, imaginației și a gândirii spațiale sunt elaborate de R. Arnheim, R. Avermaete, L. Bârlogeanu, R. Huyghe, I. Șușală, E. Basin, A. N. Leontiev etc.
- Cercetarea *estetică și filosofică a designului* și a principiilor de creație a fost formulată de E. Cassirer, H. Focillon, M. Heidegger, H. R. Jauss, I. Kan, C. Mihali etc.
- *Proiectarea artistică* a designului interior a fost cercetată și de autori notorii, precum B. Barhin, I. Ikonikov etc.

Cercetări în domeniul organizării cromatice ale spațiului interior sunt semnate și de A. Efimov, T. Buimistru, N. Stepanov, P. Constantin, care au adus, de asemenea, un aport considerabil la confirmarea că designul interior, prin cromatica sa și caracterul stilistic, conceptual influențează enorm persoana care se află un timp anume în acest mediu.

Fie că vorbim despre design interior sau design exterior este esențial să luăm în considerare influența pe care o are culoarea asupra spațiului și a volumelor. Culoarea poate evoca amintiri și poate crea stări, poate schimba complet o încăpere luminând-o sau întunecând-o, măbind-o sau micșorând-o. Culorile suprafețelor din interior sunt, de fapt, capacitatea acestora de a absorbi anumite unde luminoase și de a le reflecta pe celelalte. De aceea percepția culorii poate fi extrem de diferită în funcție de suportul pe care o aplicăm, de felul în care este finisat acesta, de volumetria lui și sigur de ambientul în care e plasat. De aici rezultă importanța studiului privind psihologia percepției culorilor.

Psihologia percepției culorii

Culoarea este o caracteristică subiectivă calitativă a radiației electromagnetice din gama optică, percepută de baza senzațiilor vizuale fiziologice și în funcție de o serie de factori fizici, fiziologici și psihologici. Asimilarea culorii este determinată de anumiți factori cum sunt: individualitatea persoanei, compoziția spectrală, culoarea și luminozitatea, sursele de lumină, precum și de obiectele care nu sunt luminoase.

Un flux de lumină sau o radiație electromagnetică cu aceeași compoziție spectrală va provoca senzații diferite pentru oameni diferiți datorită faptului că au caracteristici perceptivă diferite ale ochiului, iar pentru fiecare dintre ei culoarea va fi diferite [6, p. 120].

Conceptul de „culoare” are două semnificații:

1. se poate referi la senzația psihologică provocată de reflectarea luminii de la un anumit obiect,
2. sau la o caracteristică fără ambiguitate a surselor de lumină în sine.

În primul caz, vorbim despre o culoare percepută subiectiv, în funcție de mulți parametri, în al doilea – exclusiv lungimea de undă a radiației observate. Din care motiv provine deducția *fiziologie culorii*.

Fiziologia percepției culorii

Imaginea 1. Percepția designului interior prin culoare

Experimentul științific al englezului Isaac Newton a dovedit încă în 1666 că atunci când lumina pură trece printr-o prismă, ea se separă în toate culorile vizibile într-o fâșie/curcubeu numită *spectru*. El a descoperit și faptul că fiecare culoare are o *lungime de undă*. Percepția culorii este prezentă în creier atunci, când apare excitația și inhibarea celulelor sensibile la culoare (lungimea de undă) și a receptorilor retinei umane [18].

Imaginea 2 Experimentul lui Isaac Newton

Culoarea pornește odată cu percepția de către ochi a uneia sau a mai multor frecvențe sau lungimi ale unde de lumină. La oameni, această percepție provine din abilitatea ochiului de a distinge câteva, de obicei, trei analize filtrate diferit, ale aceleiași imagini. Percepția culorii este influențată de biologie, de evoluția aceluiași observator, de culorile aflate în imediata apropiere a celei percepute. Culorile sunt strâns corelate cu factorul *estetic și cel psihologic*. Cu ajutorul lor pot fi create iluzii cu privire la distanță (depărtare sau apropiere), temperatură (caldă sau rece) și pot influența asupra dispoziției generale (calmare, deconectare nervoasă etc.), cu succes folosite în designul interior. Indiferent care este scopul inițial al utilizării efectelor de iluzie, este recomandabil pentru orice interior folosirea procentuală a acestora într-un proiect. Astfel spus, culoare poate forma iluzii optice. Efectele iluziilor optice în designul interior sunt discutabile, întrunind pro și contra. Însă, însăși culoarea în designul interior are o forță de acțiune. Modul și ținta de folosire a ei naște noi ramuri ale utilității designului, în plan de influență, chiar, și medicală.

Imaginea 3 Iluzie în designul interior

Culoarea în designul interior este un instrument cu care stările psihologice sunt echilibrate printr-o metodă deja cunoscută ca cromoterapie.

Cromoterapie sau terapie color

Cromoterapia poate fi definită ca fiind tratamentul care, prin culori, stabilește echilibrul și armonia între corp, minte și emoții. Fiecare culoare are funcția terapeutică specifică și acționează asupra unei persoane sau a unui organ concret al corpului uman. Prin urmare, atunci când există o influență cromatică, se formează un impact puternic asupra acestor zone sau a persoanei în totalitate, astfel restabilind parțial ceea ce fusese blocat sau dezechilibrat în organism. Despre acest fapt vorbește studiul specialiștilor din întreaga lume.

Imaginea 4. Cromoterapia în designul interior

Influența culorilor asupra stării de spirit este demonstrată și studiată de mulți oameni de știință. Toate acestea provin din cele mai vechi timpuri, deoarece Hipocrate folosea deja unguente și balsamuri de diferite culori, iar medicul arab Avicenna, în secolul al IX-lea, a scris despre proprietățile culorii în tratamentul bolilor. Iar în secolul XX cromoterapia a început să fie utilizată pe scară largă în scop terapeutic. [2, p. 96]. Din acest moment putem afirma că nuanțele de culoare influențează direct spiritul și creierul, deoarece este deja demonstrat că fiecare culoare are vibrații care afectează starea psihică și fizică a omului. De unde rezultă că cromoterapia asigură că culorile exercită influențe emoționale asupra oamenilor, permițând generarea unei stări care facilitează vindecarea bolilor și restabilirea dezechilibrelor pe care le produc aceste boli.

În cromoterapie, fiecare culoare are un sens definit și determinat. Fiecare culoare emite vibrații caracteristice, care vin la noi diferit și produc efecte diferite. Nuanța coloristică folosită este importantă, dar, la fel, este și locul, scopul în care este utilizat. Culorile influențează în mod direct oamenii și ideea de a le folosi terapeutic este tocmai astfel, încât acestea să contribuie la echilibrul pierdut din cauza tulburărilor fizice, emoționale sau mentale. Experții diferențiază mai multe tipuri de cromoterapie, dar, practic, le putem clasifica în:

- Cromoterapie ușoară. Constă în proiectarea razelor de lumină de culoare, care se obțin prin trecerea luminii albe care trece prin filtre. Aceste filtre selectează lungimi de undă precise în franjuri vizibile, pe care ochiul le percepe drept „culori”.
- Cromoterapia moleculară folosește aceleași lungimi de undă ca și cromoterapia ușoară „colorată”, dar cele care provin din materie, și nu din lumină [6, p. 200].

Continuând cu tangențialitatea cromaticii și a factorului de influență în formarea Designul Interior, găsim un alt mod de influență a cromaticii designului interior, și anume cromatica naturală sau a naturii, care este exprimată în noul current, numit design biofilic.

Designul „biofilic”

Designul „*biofilic*” (en: Biophilic Design) este un alt aspect de influență calitativă și cantitativă în designul interior al cromaticii, al culorilor propriu-zis naturale pure. Doar că, în acest caz, cromatica fiind luată din mediul său natural cu toate aspectele de influență psihologică, fizică și fiziologică a acesteia. Designul „*biofilic*” vine în designul interior ca o metodă inovatoare pentru a concepe designul interior în care ne construim zilele, unde trăim, învățăm, lucrăm. Deoarece marea majoritate a timpului noi îl petrecem în interioare, atunci calitatea conceptuală a acestor interioare, ne-am convins de influențele la care suntem receptivi, că cromatica interioarelor devine o importanță a vieții, un instrument comod pentru a crea sau schimba anumite momente psihice și fiziologice. Designul interior în ansamblu este un element fundamental pentru bunăstarea noastră fizică și psihică, ca un raport natural cromatic și un aspect de influență al său.

Noțiunea de *design biofilic* vine din conceptul de „*biofilie*”, care constituie ideea conform căreia ființa umană are o legătură biologică cu sistemele și procesele naturale, acestea fiind importante pentru calitatea sănătății și productivitatea muncii individului. Ideea îi aparține eminentului biolog american *Edward Osborne Wilson*, fiind

Imaginea 5. Biophilic design organică/naturală

popularizată în cartea sa intitulată „*Biophilia*” (1984, Harvard University Press).

Acest termen *biofilic* este tradus ca „iubirea față de tot ceea ce este viu”, care, etimologic, derivând din grecescul *philos* – dragoste, iubire, lumină, respectiv *bios* – viață. El a fost pentru prima dată utilizat de către sociologul și psihologul german *Erich Fromm*, pentru a descrie predispoziția psihologică de a simți atracție față de tot ceea ce are viață.

În publicația „*Biophilic Design: The theory, Science and Practice of Bringing Buildings to Life*”, editorii *Stephen Kellert*, *Judith Heerwagen* și *Martin Mador* au utilizat două dimensiuni fundamentale ale designului biofilic și elemente structurante relaționate cu anumite atribute specifice acestui concept, care pot fi utilizate pe parcurs, fiind puse în practica proiectelor a designului interiorului.

1. O dimensiune fundamentală este dimensiunea *organică, sau naturalistă*. Ea presupune utilizarea în designul interior a formelor care reflectă direct, indirect sau simbolic, predispoziția omului față de natură. Experiența directă se referă la contactul cu elemente ale mediului natural, cum ar fi lumina, plantele, animalele, habitatele și ecosistemele naturale. Trebuie de remarcat că această dimensiune organică, sau naturalistă este folosită în cadrul orelor la programul de studii Designului Interior, anul III al Facultății Arte Plastice și Design, UPSC, Chișinău.
2. Altă dimensiune fundamentală a designului biofilic este bazată pe amplasament: *dimensiunea vernaculară*, în înțelesul unor peisaje construite ce sunt conectate la cultura și *ecologia unei localități sau zone geografice*. Această dimensiune înglobează ceea ce este numit „*spiritul locului*” și subliniază maniera în care clădirile și peisajele ce au un anumit înțeles pentru oameni devin parte integrantă din identitatea lor individuală și colectivă.

Imaginea 6. *Biophilic design vernaculară*

Ambele dimensiuni sunt fundamentale ale designului interior biofilic, care poate pot fi relaționate cu anumite elemente și atribute specifice:

- Caracteristici legate de mediu: culoare, apă, aer, lumina soarelui, plante, animale, materiale naturale, vederi și perspective, „înverzirea” fațadelor, geologia și peisajul natural.
- Forme geometrice și volume: motive vegetale sau animale, stâlpi de susținere arborescenți, cochilii și spirale, forme ovoidale și tubulare, arcade, modelarea elementelor de design artistic pe tipare și forme preluate din natură, biomimeticii – transpunerea în design a unor soluții preluate din natură.
- Modele și procese naturale: variabilitatea senzorilor, vârstă, schimbare și patina timpului, centre de interes, elemente de scară și proporție organizate ierarhic.
- Lumină și percepția spațiului: lumină naturală, filtrată și difuză, lumină versus umbră, variabilitate și armonie spațială.
- Specificul locului: legătura geografică și istorică, ecologică, culturală cu amplasamentul, utilizarea materialelor de construcții locale.

- Relații între om și natură: conferirea abilității mediului construit de a oferi refugiu, intimitate, asigurând în același timp oportunitatea de „prospectare” a orizontului, flexibilitatea spațiului la schimbare, asigurarea confortului și securității fără izolarea excesivă față de mediul natural etc. [15].

În concluzie: cât designul „biofilic”, atât și cromatologia sunt niște instrumente necesare și utile pentru crearea momentului de influență calitativă a culorilor în organizarea designului interior. Tangențialitatea dintre cromatică și a factorilor de influență este un îndemn de a crea îmbinări de design a interioarelor, care pot fi considerate gramatici, nu doară din punct de vedere stilistic sau compozițional, dar și ca un mod de îmbunătățire calitativă/sporită a vieții.

Dex-ul cuvintelor

TANGĚNT, -Ă, tangenți, -te, adj. (Despre planuri) Care conține tangentele la toate curbele care trec printr-un punct al unei suprafețe. (Despre drepte) Care atinge o curbă într-un singur punct. sursa: DLRLC (1955-1957), adăugată de LauraGellner.

CROMOTERAPIE sf [At: DA / Pl: ~ii / E: chromothérapie] (Med.) 1. Tratament al unei afecțiuni cu ajutorul luminii colorate. 2. Tratament al unei infecții cu substanțe colorate. sursa: MDA2 (2010), adăugată de blaurb.

SPECTRU n. Fiz. spectru solar, imagine prelungită ce produce o fâșie de raze solare trecând prin o prismă de cristale colorile spectrului solar sunt: violet, indigo, albastru, verde, galben, portocaliu și roșu. sursa: Șăineanu, ed. VI (1929), adăugată de blaurb.

FĂCTOR, factori, s. m. I. 1. Element, condiție, împrejurare care determină apariția unui proces, a unei acțiuni, a unui fenomen. sursa: DEX '09 (2009) adăugată de LauraGellner.

VERNACULAR, -Ă adj. (Liv.) Care este propriu unei țări. [< fr. vernaculaire, cf. lat. vernaculus – indigen]. sursa: DN (1986) , adăugată de LauraGellner.

BIBLIOGRAFIE

1. BEATLEY, TIMOTHY. *Handbook of Biophilic City Planning & Design*. Island Press, 2016.
2. GÉRARD, EDDE. *Culorile și sănătatea - manual practic de cromoterapie*. Editura: Pro-Editura. Data apariției: August 2010, traducător: Liviana Tane, titlu original: *Les Couleurs pour votre santé: Manuel pratique de chromothérapie*.
3. HORIA C., MATEI. *Civilizația lumii antice*. București: Ed. Eminescu, 1983.
4. JONATHAN A., HALE. *Construind idei. O introducere în teoria arhitecturii*. Colectie: Spatii Imaginate. Editie: I. Editura: Paideia. Numar volume: 1.
5. LIONELLO, VENTURI. *Cum sa intelegem pictura*. București: Ed. Meridiane, 1978.
6. MARIE-CLAIRE, ROSSIGNOL. *Puterea culorilor*. Traducere de Cristina Livia Vasilescu. Colectie: HEXAGON. Domeniu: Sănătate și fitness, Terapii alternative, La limita cunoașterii. Tip ediție: broșată, Format: 160x235, An apariție: 2010.
7. MIRCEA, LUPU. *Scoli nationale în arhitectura*. București: Ed. Tehnica, 1977.
8. NEWMAN, PETER; SODERLUND, JANA (10 December 2015). *Biophilic Architecture: a Review of the Rationale and Outcomes*. AIMS Environmental Science. 2 (4): 950–969.
9. PAUL, CONSTANTIN. *Mica enciclopedie de arhitectura arte decorative si aplicate moderne*. București: Ed. Științifică și Enciclopedică, 1977.
10. ROGER, AVERMAETE. *Despre gust și culoare*. București: Ed. Meridiane. 1971.
11. Ted, Andrews. *Cum sa te vindeci prin culoare*. Editura: Agni Mundi, Anul publicării: 2014.

Surse Web:

12. Stephane Vial, Design and digital february 2017, <https://moocdigital.paris/en/node/616> , (vizitat 20.03.2020).
13. Tamos/Blog/Teoria culorii in designul de interior , Teoria culorii in designul de interior , 15/10/2016, <https://www.tamos.ro/teoria-culorii-in-designul-de-interior.html>, (vizitat 20.03.2020).
14. Цветотерапия в интерьере, 2 October 2019.

https://zen.yandex.ru/media/yapokupayu_dom/cvetoterapiia-v-interere-5d94a24c2beb4900ac81bc8e (vizitat 25.03.2020).

15. Хромотерапия в интерьере, или правильное цветолечение в родных стенах, Читайте Подробнее На: <https://Miridei.Com/Idei-Dlya-Doma/Interior-Ideas/Hromoterapiya-V-Interere/> © Miridei.Com, (vizitat 28.04.2020).
16. Биофильный дизайн – связь с природой улучшает здоровье и благополучие, http://housesdesign.ru/articles/biofiljniy_dizayn_-_svyazj_s_prirodoy_uluchshaet_zdorovje_i_blagopoluchie-6904.html, (vizitat 17.04.2020).
17. Designul „biofilic”: arhitectura vieții, Material realizat de Mădălina Sbarcea (INCDD - Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Delta Dunării - Tulcea), Scris de Știință&Tehnică, - Jul 20, 2016, <https://stiintasitehnica.com/designul-biofilic-arhitectura-vietii/>, (vizitat 22.04.2020).
18. Cinci lecții despre culoare (II), septembrie 17, 2017, By Irina Dumitriu, Articole, <https://editurafrontiera.ro/cinci-lectii-despre-culoare-ii/>, (vizitat 24.04.2020).

TERASELE – SPAȚII EXTERIOARE ALE CAFENELILOR

Mirza Iulia, lector univ.,

UPS „Ion Creanga” din Chișinău

CZU: 721

Abstract

The cozy outdoor terraces and cafes offer every visitor the opportunity to spend time with family and friends, serve coffee and enjoy the wonderful weather outside. Terraces - they are called stationary constructions, raised from easily removable elements, without windows, stained glass windows and heating, which adhere to the existing cafes and restaurants. Elegance and aesthetic sense are vital in setting up a spectacular terrace.

Key-words: terraces, furniture, design, cocktail area, semi-covered terrace.

Terasele și cafenelele confortabile, amenajate în aer liber, oferă posibilitatea fiecărui vizitator să petreacă timpul alături de familie și prieteni, să servească o cafea și să admire vremea minunată de afară.

Terase – se numesc construcții staționare, înălțate din elemente ușor demontabile, fără ferestre, vitralii și încălzire, ce aderă la cafenelele și restaurantele existente. Eleganța și simțul estetic sunt vitale în amenajarea unei terase spectaculoase. Pe lângă facilitățile moderne, o terasă trebuie să creeze spațiu intim și atmosferă degajată. Pentru crearea spațiului intim, terasa are nevoie de un separator clasic (pereți separatori) sau, o metodă mai originală – ghivece cu funcție de separare.

Terasele sunt spații exterioare, ale căror grad de ocupare este puternic influențat de vremea de afară. De aceea e important, pe cât posibil, de a crea și o zonă semiacoperită, cu umbrele mari sau marchize, copertine și pergole rabatabile, cu structură metalică sau din lemn, acoperișuri transparente, care să protejeze clienții atât de ploaie și vânt, cât și de soarele puternic, care poate crea disconfort în zilele foarte călduroase de vară.

